

Zakładanie działalności gospodarczej

Rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej związane jest z podjęciem wielu decyzji - odnośnie przedmiotu działalności, jej rodzaju (produkcja, handel, usługi), wyboru formy prawnej, formy opodatkowania itp.

Jeśli wiemy już w jaki sposób przedsięwzięcie będzie finansowane, jaka zostanie zastosowana strategia marketingowa, pozostaje załatwienie formalności związanych z zarejestrowaniem nowej firmy.

Wraz ze zmianą przepisów dotyczących działalności gospodarczej, rozpoczętej w kwietniu 2009 roku, zmniejszyła się ilość urzędów, które musi „odwiedzić” przyszły przedsiębiorca przed podjęciem swojej działalności. A mianowicie wszystkie formalności realizowało się przy tzw. jednym okienku.

Od 1 lipca 2011. przedsiębiorca ma możliwość złożenia wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej w formie elektronicznej - za pośrednictwem Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) (www.ceidg.gov.pl), albo w formie papierowej – w urzędzie gminy.

Ewidencja działalności gospodarczej

CEIDG została utworzona na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i rozpoczęła swoje funkcjonowanie 1 lipca 2011 r. CEIDG ma znacznie ograniczyć czas potrzebny do zarejestrowania działalności gospodarczej poprzez umożliwienie założenia firmy przez Internet, a także zmniejszyć formalności związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej. W CEIDG znajdują się informacje o wszystkich przedsiębiorcach prowadzących działalność na terenie całego kraju, w tym o posiadanych przez nich koncesjach, licencjach i zezwoleniach. Podstawowe dane o przedsiębiorcach będą opublikowane na stronie internetowej CEIDG. Informacje udostępniane przez CEIDG będą jawne. Każdy bezpłatnie będzie mógł poprzez wyszukiwarkę znaleźć wybranego przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą. Takie rozwiązanie ułatwi dostęp do niezbędnych informacji o przedsiębiorcach. Aktualnie bowiem, aby je uzyskać, należało zwrócić się do odpowiedniego urzędu miasta lub gminy, w którym przedsiębiorca został zarejestrowany.

Zadaniem CEIDG jest:

- 1) prowadzenie ewidencji przedsiębiorców – osób fizycznych w systemie teleinformatycznym;
- 2) udostępnianie informacji o przedsiębiorcach i innych podmiotach w zakresie wskazanym w ustawie;
- 3) umożliwienie wglądu do danych bezpłatnie udostępnianych przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego;
- 4) umożliwienie ustalenia terminu i zakresu zmian wpisów w CEIDG oraz wprowadzającego je organu.

Procedurę podejmowania działalności rozpoczynamy od rejestracji. Przedsiębiorcy działający jednoosobowo oraz wspólnicy spółek cywilnych rejestrowani są w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, którą prowadzi minister właściwy do spraw gospodarki (uprzednio Ewidencji Działalności Gospodarczej, którą prowadził urząd miasta lub gminy). Wniosek składany jest na specjalnym formularzu i stanowi, oprócz wniosku o wpis do ewidencji, także wniosek o nadanie numeru REGON, zgłoszenie do urzędu skarbowego oraz do ZUS lub KRUS. Wniosek pozwala również wybrać formę opodatkowania. Pamiętajmy jednak, że dodatkowej wizyty w urzędzie skarbowym wymagać będzie m. in. rejestracja do podatku VAT. Miejmy też na uwadze, że czynności te wykonać powinniśmy przed uzyskaniem pierwszych przychodów. Od 1 stycznia 2012 roku do wniosku o wpis do CEIDG dołączyć będzie można również zgłoszenie rejestracyjne w zakresie podatku od towarów i usług (formularz VAT-R).

Wnioski o wpis do CEIDG są wolne od opłat.

Osoby, które po 24 sierpnia 2005 r. rozpoczęły prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, przez okres 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności mogą opłacać składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej przez siebie kwoty, nie niższej jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Z preferencyjnych zasad opłacania składek nie mogą skorzystać osoby, które:

- w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność,
- wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Składki na ubezpieczenia od tak ustalonej podstawy wymiaru mogą opłacać jedynie osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, w tym wspólnicy spółki cywilnej.

W przypadku wyboru działalności w formie spółki osobowej albo kapitałowej rejestracji dokonujemy w Krajowym Rejestrze Sądowym, prowadzonym przez sądy rejonowe właściwe ze względu na siedzibę tworzonej spółki. Wymagane formularze dostępne są w sądach.

Uzyskanie wpisu w ewidencji albo KRS nie zawsze jest jednak wystarczające, byśmy mogli podjąć działalność gospodarczą. Po pierwsze, wiele rodzajów działalności wymaga posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych (jako przedsiębiorcy jesteśmy zobowiązani zapewnić posiadanie tych kwalifikacji). Najczęściej nie musimy posiadać tych kwalifikacji sami, a wystarczy, gdy zatrudnimy osoby z niezbędnymi kwalifikacjami do wykonywania określonych czynności. Wyjątkiem są pewne tylko zawody (zwłaszcza medyczne i prawnicze), w których wymaga się, by kwalifikacje zawodowe posiadał sam przedsiębiorca – jeżeli zatem sami ich nie posiadamy, to nie wystarczy, że zatrudnimy odpowiednią osobę.

Drugą grupę barier prawnych, jakie niejednokrotnie musimy pokonać dla legalizacji naszej działalności jest tzw. reglamentacja działalności gospodarczej, tj. obowiązek uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu w rejestrze działalności regulowanej. Obowiązki te dotyczą ponad 80 różnych rodzajów działalności gospodarczej. Reglamentacja oznacza, że nie możemy podjąć działalności, jeżeli nie spełnimy przewidzianych prawem szczególnych jej warunków. W przypadku koncesji

i zezwoleń musimy nadto wystąpić do właściwego organu z wnioskiem o ich udzielenie.

W przypadku działalności regulowanej wystarczy złożenie oświadczenia (prawdziwego!) o spełnianiu tych warunków. Dopiero po uzyskaniu koncesji, zezwolenia albo zaświadczenia o wpisie do rejestru działalności regulowanej, możemy rozpocząć działalność. Wyjątkiem jest tu działalność regulowana, którą możemy także podjąć po upływie 14 dni od złożenia wspomnianego oświadczenia, jeżeli organ prowadzący rejestr nic w tym czasie w naszej sprawie nie zrobił.

Zakładając działalność gospodarczą należy określić czym będzie się zajmować nasza firma. W tym celu należy wybrać odpowiednie kody z Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 na stornie Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) lub skorzystać z wyszukiwarki kodów PKD na stronie EUGO (www.eu-go.gov.pl).

Formularz wniosku CEIDG-1 wraz z instrukcją jest dostępny na stronie Ministerstwa Gospodarki (www.mg.gov.pl)

Zawieszenie działalności gospodarczej

Właściciel firmy wykonujący działalność gospodarczą w różnych formach prawnych będzie mógł zawiesić działalność w jednej z tych form. Sytuacja ta dotyczy głównie osób fizycznych, które prowadzą firmę np. w formie jednoosobowej działalności gospodarczej i w ramach spółki cywilnej. Wejście w życie znowelizowanych przepisów umożliwia zawieszenie jednej formy działalności (np. jako wspólnik spółki cywilnej) i jednocześnie utrzymanie działalności podstawowej.

Nowe regulacje umożliwiają także firmom zawieszanie wykonywania działalności gospodarczej na określoną liczbę dni, miesięcy albo miesięcy i dni, co czyni tę procedurę bardziej elastyczną. Ustawa określa minimalny okres zawieszenia na 30 dni (odpowiedni zapis uwzględnia także specyfikę lutego, który kalendarzowo jest krótszy niż 30 dni).

Załączniki do wniosku CEIDG-1

Oprócz formularza CEIDG-1 należy wypełnić załączniki, które dołącza się do wniosku, jeśli nie starczy miejsca na samym wniosku. Oto one:

- CEIDG-RB – informacja o rachunkach bankowych. Załącznik ten składa się w sytuacji, gdy we wniosku CEIDG-1 nie starczy miejsca dla wszystkich posiadanych rachunków bankowych.
- CEIDG-RD – wykonywana działalność. Załącznik ten składa się w sytuacji, gdy we wniosku CEIDG-1 nie starczy miejsca dla wszystkich rodzajów wykonywanej działalności.
- CEIDG-MW – dodatkowe miejsca wykonywania działalności. Ten załącznik należy złożyć w przypadku gdy działalność będzie wykonywana w więcej niż jednym miejscu.
- CEIDG-SC – ten załącznik należy wypełnić w przypadku gdy osoba zakładająca działalność gospodarczą jest współlnikiem istniejących już spółek cywilnych.

Wizyta w banku

Do prowadzenia operacji biznesowych nie przyda się prywatne konto w banku. Trzeba założyć konto firmowe nawet wówczas, gdy firma nie będzie obracała dużymi pieniędzmi. Wynika to z tego, że dokonywania przelewów wymagają takie instytucje jak Zakład Ubezpieczeń Społecznych czy urząd skarbowy. Ponadto obowiązkowo trzeba przeprowadzać operacje finansowe za pośrednictwem banku gdy jednorazowa wartość transakcji z innym partnerem biznesowym przekroczy równowartość 15 tys. euro.

Wybór banku zależy od nas. Dobrze jest jednak sprawdzić, który bank ma dla przedsiębiorców najkorzystniejszą ofertę. Pod tym określeniem należy rozumieć oprocentowanie depozytów, koszty ewentualnych kredytów, wysokość opłaty za prowadzenie rachunku, wielkość prowizji za dokonywanie operacji przelewów.

Nie ma przepisu nakładającego na osobę zakładającą tzw. firmowy rachunek bankowy obowiązek przedkładania w banku zaświadczenia o wpisie w EDG, Regonu czy NIP-u.

Jeżeli banki zgłaszają takie żądania, wynika to z ich regulaminów wewnętrznych, nie zaś z przepisów powszechnie obowiązujących.

Inspekcja sanitarna

W ciągu 14 dni od daty rozpoczęcia działalności gospodarczej przedsiębiorca powinien zawiadomić na piśmie Państwowego Inspektora Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności oraz o przewidywanej liczbie pracowników.

Przedsiębiorca rozpoczynający działalność gospodarczą może otrzymać wszelkie informacje na temat wymagań, jakie powinien spełnić z punktu widzenia zagadnień higienicznych i sanitarnych w Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych na terenie zamieszkania.

Inspekcja pracy

Państwowa Inspekcja Pracy musi dowiedzieć się o istnieniu firmy dopiero z chwilą zatrudnienia przez nią pierwszego pracownika.

Zgodnie z art.209§1 Kodeksu pracy **pracodawca** rozpoczynający działalność jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia tej działalności zawiadomić na piśmie właściwego Państwowego Inspektora Pracy.

Opracowanie: Mariusz Kubat

Bibliografia:

1. Młodzikowska D., *Jednoosobowa firma*, BL Info Polska, Gdańsk 2011,
2. Konieczny M. i in., *Kompendium przedsiębiorczości*, Wydział Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2008.

Netografia:

www.ceidg.gov.pl
www.mg.gov.pl